

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXVI, broj 17

28. travnja 2016.

cijena 200 Ft

CROATIADA 2016

Foto: Branka Pavić Blažetin

8. – 9. stranica

Srednjoeuropski književni dijalozi 3. stranica

Croatiada 2016

4. – 5. stranica

Molili i pjevali Djevici Mariji

14. stranica

Komentar

Nekad bilo, sad se spominjalo!

Uistinu je hvalevrijedno da je posljednjih godina pojačana skrb za narodnosti u Mađarskoj i povećana novčana potpora za djelovanje, povećan broj ustanova i učenika u obrazovnim ustanovama koje se nalaze u održavanju državnih, sada već i mjesnih narodnosnih samouprava. Ali, ostaje nam gorčina i sjeta kada se prisjetimo stanja otprije sedam desetljeća, i zanosa kojim su naši ljudi u najmanjim seoskim sredinama zahtijevali i utemeljili škole s nastavom na svome materinskom jeziku.

Kako nedavno reče nadležni državni tajnik za narodnosti, 2010. godine bilo je 12 ustanova u održavanju deset državnih narodnosnih samouprava, danas pak 60. Broj učenika porastao je s 3100 na 9000 tisuća. Najveći razvoj u tom pogledu ostvarile su njemačka, slovačka i rumunjska zajednica.

Ne zaboravimo da je hrvatska zajednica u Mađarskoj odnosno Hrvatska država samouprava bila prva koja je 2000. godine preuzimanjem santovačke Hrvatske škole utrla put drugima u ostvarivanju zakonom zajamčene kulturne autonomije.

Međutim, u godini kada obilježavamo 70. obljetnicu hrvatskoga školstva u Mađarskoj, ne možemo i ne smijemo zaboraviti da je nakon Drugoga svjetskog rata utemeljeno umalo 30 hrvatskih seoskih škola u Mađarskoj: Ata, Fancaga, Aljmaš, Belvar, Bikić, Čavolj, Čikerija, Erčin, Jelužda, Sentivan, Gara, Kaćmar, Šaroš, Donja Kanda, Gornja Kanda, Kozar, Olas, Udvar, Salanta, Santovo, Semartin, Semelj, Sukit, Tukulja, Baškut, Vršenda. Izuzev Erčina i Tukulje, bile su to bunjevačke i šokačke škole u Bačkoj i Baranji, utemeljene nakon izobrazbe prvih narodnih učitelja na učiteljskom tečaju u Pečuhu, od kojih je opstala jedino santovačka, a druge su krajem 60-ih i početkom 70-ih godina prošloga stoljeća ukinute ili utopljene u većinske ustanove. U nekima od njih danas postoji još samo predmetna nastava hrvatskoga jezika, što se ne može usporediti s tadašnjom nastavom na materinskom jeziku. Nažalost, unatoč svim dobrim namjerama i nastojanjima to se više nikada neće i ne može vratiti. Nekad bilo, sad se spominjalo!

Stipan Balatinac

Glasnikov tjedan

U četvrtak, 2. svibnja 1991. godine, izašao je prvi broj Hrvatskoga glasnika, tjednika Hrvata u Mađarskoj, koji od toga nadneva izlazi neprekidno dvadeset i pet godina. Obilježavamo dvadeset i pet godina samostalnosti tjednika Hrvata u Mađarskoj, svih Hrvata u Mađarskoj, financiranog iz državnoga proračuna mađarske vlade u stavkama potpore narodnosnom tisku (medijima). Hrvati u Mađarskoj jedna su od danas ustavom priznatih 13 narodnosnih zajednica koja ima tjednik od 1946. godine. Ne samostalni, i s manjim prekidima u izlaženju, on je bio tjednik

Koristim se ovom kolumnom kao mjestom s kojega predlažem neka se 2. svibnja proglasi Danom hrvatskog tiska u Mađarskoj, neka se oko njega kao na rođendanskoj torti svake godine upale svijeće koje će svojim plamenom opominjati na važnost hrvatskog tiska među Hrvatima u Mađarskoj u svim sferama njihova života.

Hrvata, Srba i Slovenaca, a zvao se Naše novine, pa Narodne novine koje su ugašene upravo izlaženjem prvoga broja Hrvatskoga glasnika.

Stoga kada govorimo o tjedniku i neprekidnosti hrvatskoga tjednog tiska u Mađarskoj, govorimo o proteklih sedamdeset godina, a kada govorimo o hrvatskom tjedniku govorimo o Hrvatskom glasniku.

U proteklih dvadeset i pet godina Hrvatski glasnik, dugi niz godina sve do

2000. godine, jedina je i prva, nazovimo je tako, «hrvatska institucija» koja od 2000. godine postaje organizacijski dio neprofitnog poduzeća Croatica, s kojim od 2012. Hrvatska državna samouprava, u čijem je proračunu i državna potpora za medije, sklapa ugovor o parametrima izlaženja tjednika Hrvata u Mađarskoj. Hrvatski glasnik od 1. siječnja 2014.

dio je organizacijske cjeline unutar neprofitnog poduzeća Croatica, i to odlukom većinskoga vlasnika, poduzeća Croatica Hrvatske državne samouprave, koja nosi naziv Medijski centar Croatica.

Hrvatski glasnik pokušava odgovoriti informatičkim izazovima, jezičnim kompetencijama, asimilaciji, informacijskom bumu, njegujući jezik i pismo, pišući o Hrvatima u Mađarskoj i njihovoj svakodnevici, društvenoj, političkoj, školskoj, kulturnoj, folklornoj, znanstvenoj, vjerskoj, izdavačkoj, čuvajući i njegujući pri tome hrvatsku samobitnost.

Uloga tjednika Hrvata u Mađarskoj, danas je kao i prije pedeset godina od iznimnog značenja. O ulozi odlučuje sama zajednica svojim pristupom i nastojanjem svih da pri-

donesu životu i životnosti tjednika Hrvata u Mađarskoj.

Koristim se ovom kolumnom kao mjestom s kojega predlažem neka se 2. svibnja proglasi Danom hrvatskog tiska u Mađarskoj, neka se oko njega kao na rođendanskoj torti svake godine upale svijeće koje će svojim plamenom opominjati na važnost hrvatskog tiska među Hrvatima u Mađarskoj u svim sferama njihova života.

Branka Pavić Blažetin

MEDIJSKI CENTAR *Croatia*

mcc.croatia.hu – dnevne vijesti • www.glasnik.hu – dnevno svježe vijesti, napisi, albumi fotografija
radio.croatia.hu – 24 sata glazbe, svaki radni dan od 18 sati pet radijskih emisija s ponavljanjima drugoga dana u 10 sati.
Tiskano izdanje Hrvatskoga glasnika – svakoga petka u Vašem domu.

Budite naši prijatelji, pratite Medijski centar Croatica i preko Facebookovih profila: Hrvatski glasnik; Radio Croatia.

Srednjoeuropski književni dijalozi

Znanstveni kolokvij Srednjoeuropski književni dijalozi (kulture, jezici i književnosti u kontaktu) održan je u Dubrovniku u organizaciji počasnog konzulata Mađarske u Hrvatskoj, Dubrovnik u suradnji sa Sveučilištem u Dubrovniku i Zakladom Caboga Stiftung u prostoru Ljetnikovca Bunić Kaboga od 13. do 16. travnja. Kolokvij je nazočila i Branka Pavić Blažetin, glavna urednica Medijskog centra Croatica, koja je održala predavanje «Dvadeset i pet godina samostalnog tjednika Hrvata u Mađarskoj».

U sklopu Znanstvenog kolokvija Srednjoeuropski književni dijalozi među ostalima izlagali su i Branka Pavić Blažetin, Dinko Šokčević i Stjepan Blažetin.

Kroz komparativističke rasprave propitivao se položaj hrvatske književnosti u srednjoeuropskom i mediteranskom kontekstu i u književnim dijalogima uspostavljati relacije hrvatske i drugih književnosti kroz društveno-povijesni pregled. Vrednovala se hrvatska, posebice dubrovačka književnost, s motrišta raznolikih kulturnih, društvenih, povijesnih i političkih utjecaja kojima je tijekom povijesti bila izložena, raščlanjivali povijesni i književni tje-kovi u višekulturalnim dodirima i prožimanjima. Sudionici i gosti bili su istaknuti sveučilišni nastavnici, povjesničari i teoretičari jezika i književnosti, novinari i urednici iz Hrvatske, Mađarske, Srbije, Slovenije i Češke.

U ime zaklade Caboga Stiftung nazočna je pozdravila Nikolina Vicelić, pa Pavo Jančić iz Odjela Grada Dubrovnika za kulturu i baštinu. Posebno je zahvalio dr. sc. Katji Bakija za organiziranje vrijednoga znanstvenog događaja ističući pri tome kako se Katja Bakija koristi svim svojim kapacitetima, znanjem i međunarodnim iskustvima kako bi dovela u grad ugledne stručnjake. Skup je pozdravila i prorektorica Sveučilišta u Dubrovniku izv. prof. dr. sc. Ivona Vrdoljak Raguz ističući kako ovakvi naponi kreću prema polju boljeg razvoja humanističkih znanosti na Sveučilištu u Dubrovniku, što je započelo otvaranjem Studija Povijest Jadrana i Mediterana, čija je predsjednica Stručnog vijeća upravo gđa Bakija. Mađarska počasnica konzulica u Dubrovniku i docentica Sveučilišta u Dubrovniku, Katja Bakija, izrazila je zadovoljstvo ovim skupom: Jako sam sretna da se u prostoru Bunić Kaboga Ljetnikovca možemo baviti temama o kojima smo raspravljali na skupovima od Pečuha do Praga, Zagreba pa Dubrovnika. Drago mi je da smo danas tu. Pozdravila je sve nazočne s posebnim osvrtom na studente, te dodala kako nas je ovdje okupilo iščitavanje svega onoga o čemu godinama raspravljamo, kultura i filozofski

kontakti. Uvjeren sam da dijalog jest i mora biti nešto što se mora naći u struci, znanosti, ali i svakodnevnom životu. Dakle, moramo razgovarati – istaknula je Bakija. Svečano otvaranje skupa vodila je Suzi Sokol koja je pjevala i uglazbljenu dubrovačku riječ, uz glasovirsku pratnju Joška Boškovića.

Od predavača iz Mađarske skupu su pribivali Stjepan Blažetin, pročelnik Odsjeka za hrvatski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu i ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, s plenarnim predavanjem na temu «Hrvatski književnopovijesni diskurz i književnost Hrvata izvan Hrvatske», te Dinko Šokčević, predstojnik s Mađarskog instituta u Zagrebu, na temu «Slike iz prošlosti hrvatsko-mađarskih kulturnih veza».

Predavanja su održali profesor Marko Jensenšek sa Sveučilišta u Mariboru na temu «Slovensko-hrvatski jezični kontakti u panonskom prostoru do sredine 19. stoljeća (na primjeru crkvene književnosti)», Alenka Jensterle-Doležal s Karlovog sveučilišta u Pragu: «Dramski opus Ive Vojnovića i Ivana Cankara u češkoj kulturi početkom 20. stoljeća». O «Jeziku Antuna Paska Kazalija u kontekstu jezika hrvatske književnosti 19. stoljeća» izlagala je Sanja Vulić sa Sveučilišta u Zagrebu. «O povijesnim dramama Dubrovčanina Matije Bana» izlagala je Irena Arsić s Univerziteta u Nišu. «Dvadeset i pet godina samostalnog tjednika Hrvata u Mađarskoj» bio je naslov izlaganja Branke Blažetin iz Medijskog centra Croatica u Budimpešti. «Mađarske teme u hrvatskim feljtonima riječkoga književnika Ive Grohovca-Dovičića» bio je naslov izlaganja Irvina Lukežića sa Sveučilišta u Rijeci, a Katja Bakija sa Sveučilišta u Dubrovniku izlagala je na temu «Niko Veliki Pucić, prvi urednik godišnjaka „Dubrovnik. Zabavnik narodne štationice dubrovačke za godinu 1867».

Sudionici skupa upoznali su se sa Sveučilištem u Dubrovniku, posjetili Odjel za komunikologiju gdje ih je primio njegov voditelj Đorđe Obradović. Upoznali se s radom studentskog radija UNIDU gdje je glavna urednica Medijskog centra Croatica uživo govorila o Centru, a upoznali su i rad UNIDU internetske TV. Posjetili su Konavle i Sokol, grad o kojem je govorio tajnik Društva prijatelja dubrovačke starine Niko Kapetanić. Sokol grad ili Sokol-kula, utvrda je u mjestu Dunavama u Konavlima. Prvi je sačuvani pisani spomen utvrde iz 1391. godine. Posjetili su i AR ATELIER umjetnički obrt, gdje se kroz radionice oslikavanja svile, keramike te tradicijske radionice konavoskog veza proizvodi niz uporabnih i ukrasnih predmeta pod vodstvom akademske slikarice Antonije Rusković Radonić koja im je dočarala tradicionalnu proizvodnju svile s pomoću dudovog svilca. Nije izostalo ni druženje te razgledavanje grada Dubrovnika.

Croatiada – Državno natjecanje u kazivanju stihova na hrvatskome jeziku

„Ja sam prozor koji svjetlost gleda“

U prostorijama budimpeštanske Hrvatske škole 6. travnja, u organizaciji Odbora za odgoj i obrazovanje Hrvatske državne samouprave, ustrojena je Croatiada – Državno natjecanje u kazivanju pjesama i proze na hrvatskome jeziku, na kojem je sudjelovalo umalo osamdeset učenika iz dvadeset škola gdje se predaju hrvatski jezik i književnost.

Toga prekrasnoga proljetnog dana u predvorju budimpeštanske Hrvatske škole stihovi Tina Ujevića „Ja sam prozor koji svjetlost daje“ i kratak kulturni program domaćina – stihove Luke Paljetka *Na divljem zapadu* recitirao je Oliver Kapor, A. G. Matoša *Utjeha kose* Danica Romac, Dobriše Cesarića *Skrivena bol* Majra Prekajski, školski je sastav nastupao s hrvatskim napjevima, a plesači s pomurskim plesovima – dočekali su sudionike. Uime te škole ravnateljica Ana Gojtan pozdravila je nazočne, među inima prvoga tajnika Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti, zamjenicu predsjednika Hrvatske državne samouprave Angelu Šokac Marković, predsjednika HDS-ova Odbora za odgoj i obrazovanje, natjecatelje, nastavnike i roditelje, a uime organizatora HDS-ova zamjenica predsjednika gđa Marković.

Državno natjecanje u kazivanju stihova na hrvatskome jeziku svojevrsna je smotra najboljih kazivača, budući da na njoj sudjeluju odista najbolji. Oni su se prvo nadmetali po razredima, potom na školskoj razini i tako stigli i na državno natjecanje. Kako slavu, tako i uzbuđenje, tremu podjednako dijele recitator i njegov nastavnik. Obrisi kriterija jesu jasni izgovor, naglasak i rečenična intonacija. Ovoga se puta bodovalo između 1 i 10.

Nastupe kazivača dvojezičnih škola, ukupno 28 natjecatelja, vrednovali su: HDS-ova zamjenica predsjednika Angela Šokac Marković i zastupnik HDS-ove Skupštine Robert Ronta. U kategoriji 1. – 2., 3. – 4., 5. – 6. i 7. – 8. razred nadmetalo se po šest recitatora te u kategoriji gimnazija četiri kazivača. Polaznici su oni pečuške, budimpeštanske, santovačke, martinačke, petrovoselske i koljnofske škole. Na nadmetanje su ih pripremili: Gabi Kohut, Marijana Jakošević, Ljubica Kolar Vuković, Eva Gorjanac-Galić, Biserka Brindza, Kinga Keglović, Mirjana Karagić, Marta Ronta Horvat, Joso Šibalin, Katica Mohoš Arato, Jelena Kis Kolar, Janja Živković Mandić i Marija Šajnović.

Recitacije učenika škola s predmetnom nastavom u kategoriji niži razredi natjecalo se ukupno 15 učenika, vrednovali su ih: zastupnica HDS-ove Skupštine Edita Horvat-Pauković i HOŠIG-ova

doravnateljica Marija Šajnović. U kategoriji 1. – 2. razred nadmetalo se jedanaest, 3. – 4. razred petnaest recitatora. Polaznici su oni bajske fancaške osnovne škole i Osnovne škole „Šugavica“, te bačinske, dušnočke, starinske, šeljinske, mohačke, salantske, lukoviške, serdahelske, keresturske, hrvatskožidanske, kiseške i boršfanske osnovne škole. Na nadmetanje su ih pripremili: Judita Poljak Čičor, Marija Galić, Marija Prodan, Silvija Varga, Ružica

Najbolji u kategoriji viši razredi dvojezičnih škola

Dio najboljih u kategoriji niži razredi škola s predmetnom nastavom

Kedves, Anita Jandrok Erdélyi, Eva Adam Bedić, Biserka Brantner Kolarić, Katica Lukač Brodač, Marija Sabo, Ljubica Silađi, Marica Hideg Papp, Anica Popović Biczak, Henrietta Novak, Biserka Kiss i Jelica Mihović Adam. Interpretacije natjecatelja viših razreda škola s predmetnom nastavom, 23 učenika, vrednovali su: profesorica hrvatskoga jezika i književnosti pečuške Hrvatske škole Miroslava Krleže Janja Živković Mandić i predsjednica Hrvatske samouprave V. okruga Marija Lukač. U kategoriji 5. – 6. razred nadmetalo se trinaest, 7. – 8. razred deset učenika. Polaznici su oni: bajske fancaške osnovne škole i Osnovne škole „Šugavica“, te bačinske, dušnočke, starinske, šeljinske, mohačke, harkanjske, salantske, lukoviške, serdahelske, keresturske, hrvatskožidanske, kiseške i boršfanske osnovne škole. Na nadmetanje su ih pripremili: Judita Poljak Čičor, Marija Galić, Marija Prodan, Silvija Varga, Eva Mirjana Bošnjak, Eva Adam Bedić, Robert Ronta, Anica

Najbolji u kategoriji škola s predmetnom nastavom

Popović Biczak, Erika Rac, Katica Lukač Brodač, Marija Sabo, Ljubica Silađi, Marija Batinkov, Žuža Gregeš, Ružica Kedves, Margita Ese i Biserka Brantner Kolarić.

Uime prosudbenog odbora za niže razrede škola s predmetnom nastavom hrvatskoga jezika i književnosti mišljenje i rezultate priopćila je Edita Horvat-Pauković. Među inima naglasila je kako su se djeca jako lijepo pripremila, te je zahvalila i učiteljicama, nastavnicama za rad. Posebno je istaknula odabir tekstova, kako su birani podulji tekstovi, prozni ostvaraji što je doista zahtjevno za usvajanje za tu dob. Rezultate natjecatelja viših razreda istih škola sažela je Janja Živković Mandić. Uime odbora čestitala je svim sudionicima, istaknula je kako je ugodno iznenađena jer je mnogo pomaka u odnosu na lanjsku godinu. Smatra da je izbor pjesama bio odličan, čestitala je učiteljicama, nastavnicama koje su pripremile učenike. Među naslovima bilo je i takvih koje je prvi put čula na nadmetanju, osobito je vesela zato što od dvadeset i tri pjesme osam ih je bilo na narječju, na kajkavskome dijalektu. To su bili učenici pomurskih škola, te jedna recitacija na mohačkome šokačkom dijalektu. Nakon dodjele nagrada – svima spomenica te bonovi za knjige po iznosu od dvije, tri i četiri tisuće forinti, tjedni boravak u kampu

Dio najboljih u kategoriji niži razredi dvojezičnih škola

hrvatskoga jezika u Pansionu Zavičaj – uime organizatora natjecanje je ocijenila i zatvorila zamjenica HDS-ova predsjednika Angela Šokac Marković. Ona među inima reče da u nadi da će sudionici lijepo doživljaje dana ponijeti sa sobom, čestitala im je te ujedno zahvalila domaćinima za gostoprimstvo. Predložila je da nadmetanje zakluče stihovima Petra Preradovića „Rodu o jeziku“ što ih je ponovno kazivala Karmela Pajrić, učenica 7. razreda koljnofske Dvojezične osnovne škole Mihovila Nakovića.

Toga su dana svi sudionici bili prozori koji su puštali svjetlost u prostor i zadivili nas. Čestitam svim sudionicima i učiteljicama, nastavnicama, profesoricama koje su učenike pripremile.

Kristina Goher

Rezultati natjecanja

Škole s predmetnom nastavom:

Kategorija 1. – 2. razred:

- I. Mirjana Goretić, 2. razred, OŠ „Šugavica“ Baja
- II. Mira Prosenjak, 1. razred, Serdahel
- II. Noemi Horvat, 2. razred, Boršfa
- III. Mirna Filaković, 1. b razred, Mohač.

Kategorija 3. – 4. razred:

- I. Dora Novak, 3. razred, Kerestur
- I. Andrija Kovač, 3. razred, Hrvatski Židan
- II. Nora Matola, 4. razred, Kerestur
- III. Denis Bölcskei, 3. razred, OŠ „Šugavica“, Baja.

Kategorija 5. – 6. razred:

- I. Mirko Filaković, 5. b razred, Mohač
- I. Dženifer Koler, 5. razred, Boršfa
- II. Veronika Kos, 6. razred, Kerestur
- III. Dorina Szász, 5. razred, Fancaška škola, Baja.

Kategorija 7. – 8. razredi:

- I. Tomislav Vinak, 7. razred, Lukovišće – boravak u kampu
- II. Dorina Fekete, 7. b razred, Šeljtin
- II. Rebeka Premec, 8. razred, Serdahel
- III. Vanda Molnar, 8. razred, Boršfa.

Dvojezične škole

Kategorija 1. – 2. razred:

- I. Sanja Baltin, 2. razred, Santovo
- II. Jeshua Elpons, 2. razred, Petrovo Selo
- III. Laura Varnai, 2. razred, Martince.

Kategorija 3.– 4. razred:

- I. Nina Šindik, 4. razred, Budimpešta
- II. Irina Erić, 4. razred, Pečuh
- III. Henrietta Rajna, 3. razred, Martince.

Kategorija 5. – 6. razred:

- I. Dorina Žurkai, 6. razred, Martince
- II. Dora Horvat, 5. razred, Pečuh
- III. Marina Galić, 5. razred, Santovo.

Kategorija 7. – 8. razred:

- I. Regina Varnai, 8. razred, Martince – boravak u kampu
- I: Tena Šindik, 8. razred, Budimpešta
- II. Karmela Pajrić, 7. razred, Koljnof
- III. Ivan Veg, 7. razred, Pečuh.

Gimnazija:

- I. Dorka Paradi, 10. b razred, Budimpešta.

BAČKO-KIŠKUNSKA ŽUPANIJA – Nogometni klubovi «hrvatskih» naselja uglavnom se natječu u južnoj skupini II. i III. županijske lige. Nakon posljednjega kola održanog potkraj tjedna, pobjedom protiv Ajoša (Hajós) 4 : 1, Dušnok je učvrstio vodeće mjesto u II. županijskoj ligi. Od ostalih rezultata izdvajamo: Srimljan (Szeremle) – Čavolj 3 : 0, Sentivan – Kaćmar 1 : 4, Fancaga – Čikuzda (Sükösd) 1 : 1. Poredak na prvenstvenoj ljestvici: 1. Dušnok 61, 2. Dudvar (Nemesnáduvvar) 58, 3. Miljkut (Mélykút) 54, 5. Kaćmar 47, 9. Bikić 31, 10. Sentivan 29, 12. Fancaga 22 i 15. Čavolj 14 bodova. Gostujućom pobjedom u Mada-rošu od 5 : 1, a neočekivanim neodlučenim rezultatom Bačina i Bikića 1 : 1, santovačka je momčad zauzela treće mjesto na prvenstvenoj ljestvici III. županijske lige. Od ostalih rezultata izdvajamo: Gara – Sabendak (Dunaszent-benedek) 3 : 1, Baškut – Patajica (Dunapataj) 2 : 1. Susret Gidera (Géderlak) i Kunbaje prekinut je kod rezultata 7 : 0. Poredak na prvenstvenoj ljestvici: 1. Gider 69, 2. Mieđa (Homokmégy) 62, 3. Santovo 46, 4. Kmara (Szakmár) 45, 5. Baćino 45, 7. Gara 34, 14. Bikić 23 i posljednji, 16. Baškut 4 (-1).

BAJA – Redovito mjesečno misno slavlje na hrvatskome jeziku, koje se u župnoj crkvi svetoga Antuna Padovanskog održava svake posljednje subote, održat će se 30. travnja, s početkom u 17 sati. Od prošle jeseni umjesto fra Ivana Holetića mise služi fra Zdenko Gruber, gvardijan franjevačkog samostana u Subotici, a umjesto u nedjelju, odnedavno subotom.

FANCAGA – Ovih dana završava obnova Bunjevačke zavičajne kuće na Fancagi. Radovi na obnovi nabijaće s kraja 19. stoljeća započeli su još u kolovozu 2014. godine. Grad je u suradnji s Gradskim muzejom Istvána Türra u prvom krugu putem natječaja dobio 2,5 milijuna forinta za pojačanje zidova i popravak tršćanoga krova, a lani 2,4 milijuna između ostalog za izgradnju suvremenog sustava grijanja do sada negrijanih prostora, nadalje za obnovu pročelja, ličenje prostorija, te osuvremenjivanje električnog voda. Svečano otvorenje Bunjevačke zavičajne kuće bit će 13. svibnja.

SANTOVO – Tamošnja župna zajednica na nedjeljnoj misi 8. svibnja priređuje Prvu svetu pričest za hrvatsku i mađarsku zajednicu. Tako zajedničko dvojezično misno slavlje iznimno počinje u 10 sati.

Prvi put u Kalači

Jedanaesto županijsko natjecanje hrvatskih ribiča

Pošto je pokrenuto 2006. godine u Čavolju, u organizaciji tamošnje Hrvatske samouprave, gdje je lani održano i deseto, jubilarno natjecanje, županijsko natjecanje hrvatskih ribiča ove je godine prvi put održano u Kalači.

Naime, Hrvatska samouprava grada Kalače 23. travnja organizirala je Jedanaesto županijsko natjecanje hrvatskih ribiča na koje, već po običaju, pozvane su tročlane družine hrvatskih naselja. Natjecanje je održano u družinskoj i

Pobjednička baćinska družina u društvu predsjednika baćinske Hrvatske samouprave Franje Anišića

pojedinačnoj kategoriji, s jednim štapom na plovak i jednom udicom. Ove se godine pozivu odazvalo sedam tročlanih ribičkih družina, odnosno dvadeset i jedan pojedinac iz sedam naselja. Prvi put, uz domaće ribiče iz Baćina, Dušnoka, Kalače, Gare, Kaćmara i Santova, došli su i gosti iz Topolja u Hrvatskoj, prijateljskog naselja sela Gare.

Goste su dočekali čelnici Hrvatske samouprave, predsjednik Ladislav Sabo i dopredsjednica Marija Ivo sa suradnicima. Nakon okupljanja u kalačkoj Gostionici „Trófea“ i pozdravnih riječi Ladislava Saboa, slijedilo je ždrijebanje, a natjecanje ribiča upriličeno je između 8.15 i 11.15 sati na kanalu Vošu (Vajas) u središtu grada.

Po završetku natjecanja slijedilo je vaganje ulovljene ribe, te proglašenje rezultata i dodjela nagrada. Prema tome, u družinskom natjecanju prvo mjesto pripalo je Baćincima s 2865 grama ulovljene ribe, drugo mjesto osvojio je Dušnok s 980 grama, treće članovi topoljskoga

Športsko-ribolovnog društva „Linjak“ s 625 grama, četvrto Gara s 615, peto Kalača s 555, šesto Santovo s 400 i sedmo Kaćmar sa 190 grama ulovljene ribe. U kategoriji pojedinaca prvi je bio Zoltan Vida s 1610 grama ulovljene ribe, drugi Gabor Argat s 1185, obojica Baćinci, treći Garac Antun (Tunika) Takač s 500 grama. Najuspješnijim ribi-

čima dodijeljeni su pehari i spomenice za osvojeno mjesto, a svim sudionicima spomenice za sudjelovanje.

Susret, koji je priređen s potporom Županijske hrvatske samouprave, završen je zajedničkim objedom i druženjem sudionika na terasi Gostionice „Trófea“ na obali kanala Voša. Kako je najavljeno, sljedeće godine Dvanaesto županijsko natjecanje hrvatskih ribiča, po drugi put, priredit će se u Kaćmaru.

Stipan Balatinac

Topoljska družina

Narodnosni dan sela Narada

Kako je Hrvatski glasnik izvijestio predsjednik naradske Hrvatske samouprave Đuro Perović, Narodnosni dan počeo se u tom naselju obilježavati prije dvadesetak godina na poticaj tamošnje romske i njemačke narodnosne samouprave. Već drugi samoupravni ciklus ondje djeluje Hrvatska samouprava čiji su članovi Đuro Perović, predsjednik, te zastupnici Andrija Balatinac i Tibor Staub. I Hrvatska se samouprava od 2007. godine priključila mjesnoj Njemačkoj samoupravi u obilježavanju spomenu-toga Dana. Ovogodišnji je priređen 16. travnja u organizaciji Hrvatske i Njemačke samouprave. Lijepo vrijeme pogodovalo je

organizatorima i dočekalo goste. Dan je obilovao kulturnim sadržajima kojima se dočarao dio folklorne i kulturne baštine hrvatske odnosno njemačke narodnosti. Tako je ove godine priređena prigodna izložba u spomen na 25. obljetnicu ujedinjenja Njemačke te izložba umjetničkih predmeta. Dan je nastavljen kulturnim programom, a uz predstavnike njemačke narodnosti hrvatski folklor, ples i pjesmu na pozornici su pokazali članovi kukinjskoga KUD-a Ladislava Matuška. Navečer je slijedio bal s orkestrom Juice.

Branka Pavić Blažetin

KUD Ladislava Matuška nastupio je na ovogodišnjem Narodnosnom danu.

Zasjedala Udruga baranjskih Hrvata

Dana 20. travnja 2016. godine zasjedala je Udruga baranjskih Hrvata. Vodstvo udruge (tajnik Silvestar Balić, predsjednica Mira Grišnik i blagajnica Marijana Balatinac) temeljem imenika sazvalo je članstvo (njih osamdesetak) na sjednicu predlažući ovaj dnevni red: personalna pitanja, financijsko izvješće, izvješće o radu 2015., plan rada 2016., proračun 2016., aktualna pitanja i razno. Poziv je upućen i preko javnih glasila na hrvatskom jeziku u Mađarskoj, a na sjednicu su se čekali svi zainteresirani. Odazvalo se, po mojoj slobodnoj procjeni, njih tridesetak, što je bio broj iznad očekivanja. Za zapisničarku je izabrana Marijana Balatinac, za ovjerovatelja zapisnika Ivan Gugan. Predsjednica Udruge Mira Grišnik podnijela je ostavku, te je za predsjednicu predložila Marijanu Balatinac; drugih prijedloga nije bilo. Predložena se prihvatila kandidature, što je članstvo potvrdilo njezinim izborom. Budući da kao predsjednica ne može dalje obnašati dužnost blagajnika, za blagajnicu je Ivan Gugan predložio Brigitu Sándor Štivić, koja je potvrđena i glasovanjem «za» nazočnih članova.

Financijsko izvješće usmeno je podnijela dotadašnja blagajnica Marijana Balatinac, izvješće o radu 2015., predsjednica Mira Grišnik i blagajnica Marijana Balatinac, a sjednicu je vodio tajnik Silvestar Balić. Izvješća su prihvaćena jednoglasno, jednako kao i plan rada 2016., proračun 2016. U raspravi o planu rada i prora-

čunu za 2016. istaknut je zadatak natjecanja za dvoranu u pečuškom Središtu «Kodály» u kojem će se održati hrvatski Božićni koncert 2016. godine. Čulo se da se Magda Drinoci preko Udruge (točnije natjecala se Udruga, a projekt je izradila Magda Drinoci) natjecala kod Ministarstva ljudskih resursa za troškove autobusa za šestodnevni kamp hrvatskoga jezika i kulture Faust Vrančić na otoku Prviću. Natječaj je bio uspješan i dobivena je potpora od 400 tisuća forinti. Nazočni su prihvatili prijedlog Milice Klaić Taradija da će se natjecati za potporu poradi održavanja seminara za članove pjevačkih zborova koje bi vodili stručnjaci zbornikoga pjevanja. Razgovaralo se o budućnosti Udruge i načinu kako raditi u prvom redu za članstvo, a ne biti podvorba drugim događanjima. Onima kojima to nije bilo dovoljno jasno, pojašnjen je statut Udruge te objašnjeno zašto je ona zapravo utemeljena (utemeljena je kada je Savez Hrvata u Mađarskoj u jednom trenutku vidio rad kao savez udruga u hrvatskim regijama). Ali udruga je udruga i nema nadudruge po slovu zakona. Zbog narečenoga nastala su mnoga nerazumijevanja, s različitim tumačenjima nadležnosti. Stoga je zaključeno sa strane nekolicine članova da su potrebni razgovori i dijalozi, oživotvorenje Udruge, te profiliranje članstva koje će znati zašto je član i zašto plaća članarinu, te koja mu prava i koje obveze pripadaju iz članstva.

Branka Pavić Blažetin

CROATIADA 2016

NAGRADNI LIKOVNI NATJEČAJ

U okviru „Croatiade 2016“, Hrvatska je državna samouprava i ove godine raspisala NAGRADNI LIKOVNI NATJEČAJ za djecu hrvatskih vrtića na temu *Blagdani u mojem vrtiću*, a za učenike osnovnih i srednjih škola u Mađarskoj, na temu *Moja Hrvatska*. Tehnika izradbe likovnih radova bila je slobodna, uz iskorištavanje mogućnosti kolaža, pastela, flomastera, akvarela i kombiniranih tehnika. Prestigle radove vrednovala je umjetnica Estera Šarkić.

Poklone i priznanja natjecateljima uručio je HDS-ov predsjednik Ivan Guban.

Obavijest o nagrađenim učenicima i vremenu dodjele dostavljena je svim školama, a 21. ožujka u pečuškoj Hrvatskoj školi Miroslava Krležu upriličeno je svečano proglašenje rezultata i dodjela nagrada. Već po običaju, tom je prigodom priređena prigodna izložba učeničkih radova, a najbolji radovi opet će biti objavljeni na HDS-ovu Zidnom kalendaru za 2017. godinu.

Poklone i priznanja natjecateljima uručili su HDS-ov predsjednik Ivan Guban i HDS-ova referentica Eva Mujić. Svečanosti su pribivali i zamjenica HDS-ova predsjednika Angela Šokac Marković i predsjednik HDS-ova Odbora za odgoj i obrazovanje Joso Ostrogonac.

U kategoriji vrtića, iz četiriju vrtića (Santovo, Pečuh, Mohač, Salanta) pristiglo je 55 crteža, u kategoriji osnovnih 1. – 2. razreda iz osam škola (Santovo, Petrovo Selo, Budimpešta, Pečuh, Martinci, Salanta, Kerestur i Serdahel) ukupno 33, u kategoriji 3. – 4. razreda iz 13 škola (Pečuh, Santovo, Petrovo Selo, Martinci, Kerestur, Hrvatski Židan, Lukovišće, Serdahel, Baćino, Budimpešta, Mohač, Koljnof, Borsfa) 59, u kategoriji 5. – 6. razreda iz 13 škola (Santovo, Pečuh, Budimpešta, Salanta, Serdahel, Lukovišće, Mohač, Tukulja, Petrovo Selo, Kerestur, Baćino, Koljnof i Borsfa) 72, u kategoriji 7. – 8. razreda iz 12 škola (Santovo, Šeljina, Martinci, Tukulja, Budimpešta, Pečuh, Salanta, Serdahel, Horpač, Koljnof, Borsfa i Kerestur) 27, te u kategoriji gimnazija iz dvije gimnazije (Budimpešta i Pečuh) 11 crteža. Neki su učenici poslali i po dva crteža.

Nagrađeni u kategoriji vrtića Posebna nagrada:

Jasna Kozarić, dječji vrtić „MK“ Pečuh, nastavnica: Zlata Štric Šoltes; Hanna Papp, mohački dječji vrtić, nastavnica: Valerija Činčak Heil; Dorina Prokop, mohački dječji vrtić, nastavnica: Valerija Činčak Heil; Ana Perternai, salantski dječji vrtić, nastavnica: Eva Kapitanj; Kinga Orban, santovački Hrvatski vrtić, nastavnica: Klara

Velin Sabo; Dora Illeš, santovački Hrvatski vrtić, nastavnica: Klara Velin Sabo.

3. mjesto

Virag Kiš, salantski dječji vrtić, nastavnica: Eva Kapitanj; Dorina Farago, santovački Hrvatski vrtić, nastavnica: Klara Velin Sabo.

2. mjesto

Žofi Farago, santovački Hrvatski vrtić, nastavnica: Ljubica Pačko.

1. mjesto

Andor Gyöngy, salantski dječji vrtić, nastavnica: Kristina Gerić Nađ.

Nagrađeni u kategoriji 1. – 2. razred

Posebna nagrada:

Kamila Lajtai, 1. b r., mohačka, nastavnica: Hermina Bischof Wiszt; Iringó Gazsi, 1. r., salantska OŠ, nastavnica: Eva Adam Bedić; Filadelfija Karić, 2. r., salantska OŠ, nastavnica: Eva Adam Bedić; Georgina Doboš, 2. r. keresturska OŠ „NZ“, nastavnica: Dijana Kočiš.

3. mjesto

Henrieta Bagarus, 1.r., keresturska OŠ „NZ“, nastavnica: Gabriela Solymos.

2. mjesto

Petra Bató, 2. r., salantska OŠ, nastavnica: Eva Adam Bedić.

1. mjesto

Akoš Rendeš, 2. r., salantska OŠ, nastavnica: Eva Adam Bedić.

Trenutak za pjesmu

Čija li su ovo svetišta...

Zatišja.
Odbljesci sunca
jutarnja mora.
Osamljene tvrđave
u izbrazdanoj duši kamena.
Drevni šarm opatiije sv. Jurja.
Oronuli sjaj crkve
rasut u jeci
harme djece
zamrijelih
peraških ljubavi.
Čija li su ovo svetišta
tisuću godina
razmrvljena
u prah... ?

... peraškim ljubavima

9. listopada 2015., Zagreb

Dražen Zetić

Nagrađeni sudionici Likovnog natječaja „Croatiade 2016“

Nagrađeni u kategoriji 3. – 4. razred

Posebna nagrada:

Vivien Jakošević, 3. r., HOŠUD Santovo;

Kira Karakai, 4. r., serdahelska OŠ „KZ“, nastavnica: Dijana Kočiš; Mila Marlyn, 3. r., HOŠIG Budimpešta, nastavnik: Zoltán Csomós; Grga Oros, 4. b r., mohačka OŠ, nastavnica: Anita Erdélyi Jandok; Marko Nađ, 4. b r., mohačka OŠ, nastavnica: Anita Erdélyi Jandok; Danijel Bogdan, 4. r., „IF“ Borsfa, nastavnica: Viktorija Feitli Joža.

3. mjesto

Flora Orban, 4. r., keresturska OŠ „NZ“, nastavnica: Biserka Kiš.

2. mjesto

Aron Zug, 3. b r., mohačka OŠ, nastavnica: Anita Erdélyi Jandok; Mira Ivanac, 3. b r., mohačka OŠ, nastavnica: Anita Erdélyi Jandok.

1. mjesto

Evelin Kutaši, 4. r., serdahelska OŠ „KZ“, nastavnica: Dijana Kočiš.

Nagrađeni u kategoriji 5. – 6. razred

Posebna nagrada:

Klaudija Wollar, 5. r., HOŠUD Santovo, nastavnica: Ibolja Valkai Kovačev; Mira Gyömbér, 5. r., HŠ „MK“ Pečuh, nastavnica: Ana Schneiderich; Georgina Major, 5. r., serdahelska OŠ „KZ“ nastavnica: Dijana Kočiš; Zoltan Đurica, 5. b r. mohačka OŠ, nastavnica: Anita Erdélyi Jandok; Dora Regós, 6. b r., mohačka OŠ, nastavnica: Anita Erdélyi Jandok; Napsugár Feitli, 6. r., „IF“ Borsfa, nastavnica: Viktorija Feitli Joža.

3. mjesto

Lila Grubić, 6. r., koljnofska OŠ „MN“, nastavnica: Biserka Brindza.

2. mjesto

Lilla Villányi, 6. r., lukoviška OŠ, nastavnica: Anica Popović Biczak.

1. mjesto

Karina Križić, 6. r. salantska OŠ, nastavnica: Eva Adam Bedić.

Nagrađeni u kategoriji 7. – 8. razred

Posebna nagrada:

Bence Mađarić, 8. r., tukuljska OŠ „SW“, nastavnica: Edmond Bende; Szofi Balázs, 7. r. HOŠIG Budimpešta, nastavnik: Zoltán Csomós; Mercédesz Nagy, 7. r. koljnofska OŠ „MN“, nastavnica: Katica Mohoš Arato.

3. mjesto

Vanda Molnar, 8. r., OŠ „IF“ Borsfa, nastavnik: Stjepan Vuk.

2. mjesto

Balázs Tóth, 8. r., tukuljska OŠ „SW“, nastavnik: Edmond Bende.

1. mjesto

Kristijan Takač, 8. r., martinačka OŠ, nastavnica: Erika Sigečan Kuštra.

Nagrađeni u kategoriji gimnazija

Posebna nagrada:

Bernadeta Turul, 9. r., pečuška HŠ „MK“, nastavnica: Ana Schneiderich.

-mcc-

Belvarac Antun Brozovac i supruga 1949. godine

Koncert puhača i brodarenje po Dunavu

Poseban je događaj u kulturnome životu hrvatske zajednice u mađarskome glavnom gradu redoviti koncert Puhačkog orkestra Donji Kraljevec i budimpeštanske Glazbene i umjetničke škole „Jenő Hubay“, koji je ove godine priređen 16. travnja, u koncertnoj dvorani potonje škole. Zaseban je to odsječak zajedničke suradnje rakošpalotanske, peštujhejske, ujpalotanske Okružne samouprave, Hrvatske samouprave XV. okruga i Općine Donji Kraljevec.

U prepunoj koncertnoj dvorani jedanaesti put je upriličen nastup dvaju puhačkih sastava, kojemu su pribivali prvi tajnik Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti Berislav Živković, donaćelnica Općine Donji Kraljevec Snježana Pongrac, načelnik rakošpalotanske, peštujhejske, ujpalotanske Okružne samouprave László Hajdú, predsjednik Hrvatske samouprave XV. okruga Stjepan Kuzma, ravnatelj Umjetničke škole „György Bokor“, glavna organizatorica cjelokupnoga programa Réka Tajti i ini uzvanici, te gosti.

U prvome dijelu koncerta skupa su nastupili sadašnji i bivši polaznici Glazbene i umjetničke škole „Jenő Hubay“. Oni su pod ravnanjem mladoga dirigenta Ádáma Serdülta izveli djela češkoga skladatelja Juliusa Fučika. Pod dirigentskom palicom Ivana Belovarija Puhački orkestar Donji Kraljevec s koračnicama, opernim skladbama i prepiscima pop-grupe Boney M i ovoga je puta oduševio publiku. Potom su predstavnici okruga i općine zahvalili za vrhunski jednosatni koncert i međusobno uručili svoje darove. Druženje je nastavljeno na dvosatnome brodarenju po Dunavu. Hrvati su poznati i po svome srdačnom gostoprimstvu, naime zastupnici Hrvatske samouprave XV. okruga prigodom svakoga posjeta svojih prijatelja iz Hrvatske organiziraju za njih razgledanje grada, a Donjo-kraljevečani širokogrudno primaju svoje bliske znance iz

Mađarske. rakošpalotanska, peštujhejska, ujpalotanska Okružna samouprava te Glazbena i umjetnička škola „Jenő Hubay“ svakako su htjeli uzvratiti tu ljubaznost, pa su organizirali narečeno

brodarenje. U financijske troškove plovidbe uključila se i Hrvatska samouprava i Udruga puhača toga okruga. Idući susret bit će u Donjem Kraljevcu početkom svibnja, a očekuje se i prijateljska utakmica između hrvatskih i mađarskih košarkaša u Budimpešti.

Kristina Goher

Redovita godišnja skupština Zajednice hrvatskih umirovljenika

U Croaticinoj klupskoj prostoriji 19. travnja 2016. održana je redovita godišnja skupština Udruge „Zajednica hrvatskih umirovljenika u Mađarskoj“. Za raspravu je predsjednik udruge Stipan Merković predložio: 1. Izvješće o radu za 2015. godinu; 2. Financijsko izvješće za 2015. godinu; 3. Radni plan za 2016. godinu; 4. Ostala pitanja i prijedlozi.

Budući da skupština nije imala kvorum, ona je za 30 minuta ponovno sazvana na istome mjestu, s istim dnevnim redom. Pošto je prihvaćen predloženi dnevni red, predsjednik Merković ustanovio je da sjednica ima kvorum, na njoj je bilo 18 članova. U izvješću o radu naglasio je da je Zajedničin rad otežan jer je osnivački dokument Glavnogradski sud više puta vratio radi dopune. Svakoga su se mjeseca redovito sastajali, i bili na mnogim priredbama što su organizirali Hrvati u Budimpešti ili u okolici. Financijsko će izvješće detaljnije i sukladno zakonskim propisima izraditi knjigovodkinja, oni će sve potrebne dokumente njoj navrijeme dostaviti. Po riječima blagajnice Rozalije

Sabo, organizacija ima 120 tisuća forinti u gotovini. Bankovni račun nije provjerila. Po planu rada za 2016. godinu, Zajednica će se sastajati mjesečno, svakog drugog utorka. Nazočni su jednoglasno prihvatili sva izvješća. Predsjednik Merković zahvalio je Croatici na pomoći pri održavanju sastanaka Zajednice, a članovima što redovito plaćaju članarinu. Na sjednici je također jednoglasno prihvaćeno da će se Udruga «Zajednica hrvatskih umirovljenika» učlaniti u Savez Hrvata u Mađarskoj, ali to Zajedničine članove ne sprečava da oni kao privatne osobe ne budu članovi. Sjednica je vođena na mađarskom jeziku.

umirovljenika» učlaniti u Savez Hrvata u Mađarskoj, ali to Zajedničine članove ne sprečava da oni kao privatne osobe ne budu članovi. Sjednica je vođena na mađarskom jeziku.

k. g.

Oko stovimi pišice hodočastili

Pinčena dolina u Čajti pred kipom Celjanske Madone

Na početku ovoga miseca, na već od 25 kilometarova pišačenja su bili pozvani vjernici iz cijele Pinčene doline, početo od fare Petrovoga Sela prik Gornjega Četara, Hrvatskih Šić sve do Narde, a shodišće je na ovom lipom sunčanom danu organizirao duhovnik spomenutih sel Tamás Várhelyi. U seli u kom su se priključili još ostali hodočasnici, posjetili smo mjesne crkve, molili i izjačili marijanske pjesme, a u čajtanskoj crkvi blizu sto pišakov je dočekalo mnoštvo vjernikov iz okolišnih hrvatskih sel, kot i ostali putnici iz Ugarske. Za svečanom mašom u prošeciji je bio s nami i kip Putujuće Celjanske Marije.

Shodišće je krenulo iz Petrovoga Sela s blagoslavljanjem novoga hodočasnoga križa i molitvom iz crkve Sv. Štefana, skroz uz potok Pinke prik Hrvatskih Šić i Gornjega Četara, kade su došli još i drugi vjernici da skupa pišačimo i molimo do Narde, kamo smo jednu uru ranije dospili od dogovorenoga vrimenta. Tamo smo lazno imali za počivanje, otkud već zaistinu nije bio daleko cilj, Čajta, kade jedno ljeto dugo boravi štatua Putujuće Celjanske Marije. S brojnim Nardarci je pišačio i Dražen Srpak, načelnik

Murskoga Središća, ki je slijedeće rekao o vjerskom skupu: – Pozvali su me, a s obzirom da sam i ja iz Narde, sam došao. Jako mi je lipo, ljudi su veseli, prekrasno je vreme, uživam i vjerujem da je ovo dobro ispunjen dan! U čajtanskoj crkvi ka je jedna štacija po svidočanstvu ploče na putu/Via Sancti Martini, mnoštvo vjerni-

kov iz Ugarske i domačine je najprlje pozdravio Mihael Marlović, a isto tako je bilo veliko veselje i mjesnomu farniku Branku Kornfeindu da se je crkva još jednoč ovako napunila. – Blažena Divica Marija nas je okupila, hvala za ovo svidočanstvo, i to pokazuje, kako tribamo u našem životu orijentaciju, upute što da činimo, i za to nam služu evandjelja i Sveto pismo. Zato tribamo naslijediti ono što je zbog nas napiseno i razumiti da je Jezus Kristuš naš pravi put života – je rekao pri svetoj prodiki Branko Kornfeind, ki je celebrirao mašu s pomoću naših farnikov Tamása Várhelyija i Richárda Inzsöla. U prošeciji su se čule najlipše marijanske jačke, a potom uz bogate stole na agapi su se našli poznaniki, rođjaki, susjedi u veselom pominkanju iz trih držav.

Tiho

Zemaljsko društvo nastavlja istim putem

Zemaljsko društvo mađarsko-hrvatskoga prijateljstva 2. travnja 2016. u svome kapošvarskom sjedištu održalo je redovitu skupštinu. Na njoj su prihvaćena izvješća za 2015., planovi za 2016. godinu, te su dodijeljena priznanja osobama koje su pridonijele izvrsnoj prekograničnoj suradnji. Društvo od svog osnutka (2004.) skrbi o povezivanju gradova, naselja i žitelja Mađarske i Hrvatske, posebice o kapošvarskoj hrvatskoj zajednici, iz koje je izniknuo poticaj utemeljenja udruga.

Drvljancima, na programu grada Igala i Lipika, posjetio je Renesansni festival u Koprivnici, sajam u Gudovcu, posredovao u povezivanju mjesta Okučani i Taszár.

natječaj za potporu djelovanja civilnih organizacija i za ostvarenje svojih uobičajenih kulturnih programa. U 2016. godini ostvareni su već neki od predviđenih programa, u veljači je upriličen Hrvatski bal, čelnici Društva sastali su se s predstavnicima Mađarskoga kulturnog društva u Lipiku glede uspostave suradnje, a u skoroj

budućnosti organizacija će pokrenuti tečaj hrvatskoga jezika. Prema predsjedniku, organizacija će pokušati uključiti se i u europske projekte svoje županije, te pomoći u prekograničnom povezivanju. Na kraju sjednice predana su

Prema izvješću predsjednika Marka Kovača, na redovitu skupštinu odazvao se lijep broj članova, a sam događaj uveličali su svojom nazočnošću Berislav Živković, prvi tajnik Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti, te predstavnici raznih gradova i naselja s jedne i druge strane granice. Nakon pozdravnih riječi jednoglasno je prihvaćen dnevni red naznačen u pozivnici. Predsjednik je izvijestio o djelovanju organizacije u 2015. godini. Najdjelatniji članovi organizacije bili su organizatori raznih priredaba, a širi krug članstva sudjelovalo je na njima. Tijekom prošle godine Društvo je organiziralo bal, gostovanje lipičkoga Pjevačkoga zbora, Festival hrvatskih KUD-ova, Dan Hrvata, hodočašće u Mariju Bisticu, izlet na zagrebački Božićni sajam. Pjevački zbor „Most-Duga“ sudjelovao je na folklornom događaju, na državnom hodočašću u

Društvo ostvaruje svoje programe na temelju uplaćene članarine, dobivenih sredstava preko natječaja. Lani je proračun organizacije iznosio umalo 800 tisuća forinta, o čemu je izvijestio predsjednik Nadzornog odbora Pavo Batinac. Organizacija računa na sličan proračun i u 2016. godini, čelništvo je predalo

priznanja u znak zahvale osobama koje su pridonijele dobroj prekograničnoj suradnji. Priznanje Zemaljskoga društva mađarsko-hrvatskoga prijateljstva uručio je predsjednik Marko Kovač gđi Máriji Nagy, ravnateljici kapošvarske Glazbene škole Ferenc Liszta koja već dugi niz godina surađuje sa sličnom koprivničkom glazbenom školom, te Branku Vicenskiju, predsjedniku Udruge umirovljenika u Velikome Trojstvu, s kojom udrugom Zemaljsko društvo godinama surađuje. Na kraju skupštine primljeni su novi članovi u Društvo, na preporuku već učlanjenih osoba. Zatim je slijedio kratak kulturni program u izvedbi Pjevačkoga zbora „Most-Duga“ i tamburaša, koji su ovaj put iznenadili publiku, naime uz pjevanje dodali su i plesne korake.

beta

Snimke: Marko Kovač

Mala stranica

Drage mame, sretan vam Majčin dan!

Prve svibanjske nedjelje u našoj se zemlji obilježava Majčin dan, no u drugim zemljama to je druge nedjelje u svibnju. Majčin dan blagdan je u čast majkâ i majčinstva. U zapadnome svijetu uspostavljen je u 20. stoljeću. Kao osnivač današnjega Majčina dana slovi Anna Marie Jarvis. Ona je u Graftonu 12. svibnja 1907., u nedjelju, nakon druge godišnjice smrti njezine majke osnovala Memorial Mothers Day Meeting. S 500 bijelih karanfila izrazila je svoju ljubav prema preminuloj majci i u mjesnoj ih je crkvi dijelila drugim majkama. Danas tog dana majke i bake uglavnom darivaju cvijećem, te čestitkama i poklončićima koje su izradila njihova djeca i unuci.

MAJKA, MAMA, MAMAN, MAMMA, MOM, MOMMY, AMMA, MUM, ANYA...

Postoji riječ, i to samo jedna, koja znači isto na gotovo svakom jeziku koji poznaje ljudska rasa. Ta je riječ, naravno, „mama“. „Mama“ je sveopća riječ što opisuje ženu koja nam je pružila nesebičnu ljubav u najugroženijem razdoblju našega života. Gotovo svaki jezik ima prepoznatljiv oblik te riječi. Ali „mama“ ne proistječe iz ljubavi, nego nastaje iz dva razloga, zbog lijenih bebinih usta i majčinih dojka. Najveću studiju riječi „mama i tata“ kao sveopćih pojmova napisao je ruski jezikoslovac Roman Jakobson. Suglasnik „m“ najjednostavniji je za bebina usta koja su obmotana toplom i ukusnom dojkom. Čak i odrasli spajaju „mmm“ s nečim ukusnim i ugodnim, pa tako i bebe. Jakobsonova studija ukazuje na to da bebe nemaju pojma o tome da ste upravo vi „mama“. Mama ne znači „Volim te, draga ženo“, nego znači „hrana“.

Književni kutak

Ratko Zvrko

MAJKA

Noću često kad već zaspim
i kad soba već opusti,
ko laticu ruže, mama
na moj obraz cjelov spusti.

Ona moje male tuge
zagrļajem toplim tješi,
a svakoj se mojoj sreći
ko najljepšem daru smiješi.

Njeni prsti kao lahor
prijedu preko moje kose,
a njene me priče lako
u daleka carstva nose.

Njena ljubav mene grije,
njeno srce za me bije,
znam: nada mnom uvijek bdije majka
– biće najmilije.

Molili i pjevali Djevici Mariji

Pomurski su Hrvati 17. travnja u kaniškoj crkvi Srca Isusova na Susretu crkvenih zborova „Pozdravljamo Mariju” pjevali i molili u slavu Blažene Djevice Marije. Redoviti Susret, u organizaciji kaniške Hrvatske samouprave i Hrvatske županijske samouprave, okupio je mnoštvo hrvatskih vjernika, te zborove iz Mačkovca, Mlinaraca, Fićehaza, Kerestura, Letinje, Serdahela, Pustare, Kaniže, dječje zborove keresturske i serdahelske osnovne škole, te pijarističke škole. Misno slavlje na hrvatskome jeziku predvodili su preč. Antun Hobljaj, župnik i dekan Donjomeđimurskog dekanata, i Pavao Markač, župnik Svete Marije, a uz misno slavlje glazbenu su pratnju dali kaniški tamburaši.

Vjernici sa zastavama na svetoj misi

Hrvati su veliki štovatelji Blažene Djevice Marije, nije slučajno da je u pjesmi zovu „kraljicom Hrvata”. Brojne crkvene pjesme koje se i danas rado pjevaju vežu se uz nju. Još na poticaj pokojnog rektora varaždinske katedrale mons. Blaža Horvata ustrojen je prvi Susret „Pozdravljamo Mariju”, naime pomurski Hrvati imaju svoje marijansko svetište blizu Kaniže, u Komaru. Iz godine u godinu pomurski hrvatski zborovi pripremaju se na Susret, uče nove marijanske pjesme, a u zadnje vrijeme u slavlje se uključuju i mladi vjernici. Susret je započeo s hrvatskim misnim slavljem, prečasn Antun Hobljaj pozdravio je pomurske vjernike i prisjetio se mons. Blaža Horvata, koji je godinama pomagao pomurskoj hrvatskoj vjerskoj zajednici. Četvrte uskrarne nedjelje preč. Hobljaj u svojoj propovijedi usmjeravao je vjernike na to da je Isus položio svoj život za sve nas, i njegova ljubav znači isto za svakoga, na svim jezicima, i podjednako je jaka svugdje ma gdje bili. Neka njegovu ljubav vjernici uzvrate svojom ljubavlju u molitvi

Keresturska djeca pjevaju „Zdravo, Marijo”

i razmatranju i neka slušaju njegov glas. Nakon mise mjesni župnik Imre Szücs obratio se vjernicima i rekao da dok je on župnik u toj crkvi, Hrvati su uvijek dobrodošli i bilo kada im treba mjesto za mise ili vjerske programe, crkva je otvorena za njih. Vjernici su mu zahvalili velikim pljeskom. U okviru misnoga slavlja posvećena je crkvena zastava kaniških Hrvata, koju je dala izraditi tamošnja Hrvatska samouprava.

Susret crkvenih zborova otvorila je Marija Vargović, predsjednica kaniške Hrvatske samouprave i Zalske županije. Zahvalila je dekanu, župniku na celebriranju mise i na darovima, a župniku Szücsu na dobrodošlici. Slijedili su nastupi zborova i učenika koji su se svi svojski pripremili. Iz godine u godinu vidljiv je pomak u izvođenju i u šarolikosti. Ovaj put nastup mnogih zborova pratili su svirači: letinjski Pjevački zbor nastupio je uz pratnju puhačkog sastava tamošnje glazbene škole, Fićehaskinje su pjevale uz pratnju harmonike i tamburice, Pustarkinje uz glazbenu pratnju gitare, kaniški Pjevački zbor su pratili kaniški tamburaši, serdahelsku djecu i nastavnike gitaristi, Fani Budai, učenica Pijarističke gimnazije, i ovaj put se oglasila uza svoju gitaru. U višeglasju se okušao mlinarački pjevački zbor, a čistim jednoglasjem

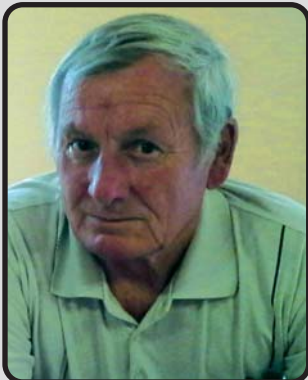

Serdahelska djeca nastupila su sa svojim nastavnicima.

nastupili su zborovi iz Kerestura i Serdahela te učenici keresturske škole. Svake godine gostuje i zbor iz matične domovine, ovaj put Mješovita pjevačka skupina KUD-a Mačkovec, s kojim kaniški Hrvati već više godina surađuju. Njegovi pjevači uz pratnju orguljaške glazbe pjevali su prekrasne crkvene pjesme koje su za pomurske Hrvate još bile nepoznate, ali dogovoreno je da će nekoliko njih naučiti. Velika kaniška crkva i ovaj put se napunila mnoštvom vjernika koji su na kraju programa skupa molili za dušu pokojnoga rektora Blaža Horvata. Za njega će biti misa zadušnica, o čemu će vjernike pravodobno obavijestiti predsjednica Marija Vargović.

U spomen Joški Kohutu (1945. – 2016.)

Ne znam što se zgoda u našem selu, zbogom dajemo jednomu Petroviščanu, jur se pripravljamo na sprohod drugoga. Redom zgublamo naše Hrvate, negdašnje aktiviste, ki su vridno dalje dali svojim nasljednikom jerbinstvo kulture, tradicije i jezika, ali sad nam otpadaju lišća sa stabla. Proširuje se tuga i bol med petrovskimi oblaki, a ovde na zemlji i pri familija. 15. aprila skupa smo stali uz lijes Jožefa Kohuta, veseloga človika, bivšega športša, tancoša, igrokazača. Kad je rič bilo za karkakovo djelo u selu što je išlo iz dobre volje, zastunja, Joška bači su bili prvi ki su prijali inicijativu da je tribi aldovati za društvene interese. Ja je kod nogometaša vidila nisam, ali s jačkarnim zborom gustokrat su bili pozvani na različite priredbe HKD-a "Gradišće" i tamburašev. Jačili su iz svega srca s onim glasom s kojim se nek Petroviščani narodu, a kasnije sam imala mogućnost s njimi igrati i na pozornici u Kazališnoj grupi. Mudri i skromni človik su bili, znali smo se dobro nasmiijati kad su što duhovitoga iz pozadine najpr hitili. Ljeta dugo su jačili pred Vazmi „u Muki Kristuševoj“ u ulogi Jezušia i sad, kako je rekao na sprohodu i gospodin Petrovoga Sela, Jezuševa sudbina se je uplela s njevom, u boli i muki zadnjih ur pred smrćom. Jedna je istina na ovoj zemlji da ćemo jednoč biti svi pozvani i da ćemo ju jednoč svi napustiti, a tecu Joški je sad došlo vrime za to. I dokle smo u suza i boli gledali njevu ražaloščenu ženu, dicu i nukiće, to nas je batrilo i dalo nam moć da svi njevi su nositelji onih vridnosti čim je je muž, otac i dida priskrbio u ti ljeta ka su stala na raspolaganje da budu srićni. Pred mnoštvo ljudi smo dali zbogom u petrovskom cintiru tecu Joški, a kako pri nas velu, tribi se najpr moliti za onoga ki je slijedi. Tetac Joško došli su u smrti po družicu iste starosti, u negdašnjoj tancoškoj i jačkarnoj grupi, jer mi Petroviščani od projudćega tajedna opet žalujemo s trimi hrvatskimi familijami nad odlaskom Hrvatice, vridne matere i majke, Marije Hiršl-Milišić. Neka vam Bog da vječni spokoj, a vašim najbližnjim utišenje, srčenost i moći za dojudće dane i misece.

Timea Horvat

Pokojni su bili člani tancoške i jačkarne grupe u Petrovom Selu 1960-ih ljet

In memoriam

Eržika Farkaš-Štummer (1931. – 2016.)

Teta Bözsika se je rodila va ugerskom selu u Szigetközü, po imenu Kisbodak. Otac joj je bio Hrvat, zato su se po par ljeti doselili u Hrvatsku Kemlju. Ovde se je i naučila hrvatski jezik i u hrvatskom društvenom žitku je jako bila aktivna. Prvi jačkarni zbor Kemlji

je ona osnovala i jako je čuda djelala za Hrvate. Ona je ušila prve narodne nošnje ne nek zboru, nek i dicit va čuvarnici. Crikva joj je bila jako važna. Ona je pomagala farniku svenek. Ušila je pratež ministrantom, na oltar prostirače, spremala je i crikvu. Kad je utemeljen drugi jačkarni zbor va Kemlji, i onda je bila prva u njem. Čuda jačak je sabrala u selu, zato i njoj moremo zahvaliti da su nam ti kinči spašeni. Tako su jačkari sve naučili. Za svaki program ča je bio va selu, za sve je napisala kratke spomene. U Črljenom križu je bila poštovana pomoćnica. Pred nekoliko ljeti je dobila odlikovanje „Za Kemlju“ s jačkarnim zborom skupa od Samouprave Kemlje. Hrvatska samouprava joj je dodilila spomenicu „Za Kemljanske Hrvate“.

Četire kćere su bile svaki dan oko nje. Lipu starost je doživila! Na posljednji put smo ju odsprohodili 14. aprila, u četvrtak, u kemljanском cimitoru. Neka počiva va miru!

Marija Nović-Štipković

JURA – Tradicionalno shodišće Gradišćanskih Hrvatov iz Ugarske, Slovačke i Austrije se priredjuje 1. majuša, u nedilju, u Svetom ljetu milosrdnosti u Juri. U 10 uri se začme svetačna sveta maša na hrvatskom jeziku, ku predvodi sisački biskup mons. dr. Vlado Košić, a muzički ju oblikuju tamburaši iz Uzlopa. U 14 uri svetačnu pobožnost pred kipom Suze točeće Majke Jurske predvodi duhovnik Staroga Grada i Kemlje, Marko Mogyorósi.

UDVAR – U organizaciji i uz potporu tamošnje Hrvatske samouprave, u mjesnom domu kulture 6. svibnja, s početkom u 19 sati održava se plesačnica. Plesove podučava Đuro Jerant.

PEČUH – Sveta misa za učenike 12. razreda Hrvatske gimnazije Miroslava Krleža, tradicionalna misa, i ove će se godine održati u crkvi u pečuškom Racvárosu. Misu će služiti svećenik Gabrijel Barić.

HRVATSKI glasnik

Pozivamo vas na 25. rođendan.

Slavjenik je tjednik Hrvata u Mađarskoj,
Hrvatski glasnik,
rođen 2. svibnja 1991. godine.

Mjesto:
salantski dom kulture;

Vrijeme:
6. svibnja 2016., 19 sati.

Program:
razgovori i predavanja: Hrvatski glasnik,
tjednik Hrvata u Mađarskoj;
koncert Tamburaškog sastava Koprive.

Program ostvaruju Nefitno poduzeće
za informativnu i izdavačku djelatnost
Croatica d. o. o., njegova organizacijska cjelina
Medijski centar Croatica
i Hrvatska samouprava sela Salante.

ZAGREB – HDS-ov predsjednik Ivan Gugan s voditeljem HDS-ova Ureda Jozom Solgom 28. travnja sastat će se sa Zvonkom Milasom, predstojnikom Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske. Kako je za Medijski centar Croatica izjavio predsjednik Gugan, uz razmjenu mišljenja informirat će predstojnika Milasa o najvažnijim aktualnim problemima i izazovima s kojima se susreću Hrvati u Mađarskoj.

ZAGREB – HDS-ov predsjednik Ivan Gugan s voditeljem HDS-ova Ureda Jozom Solgom 28. travnja sastat će se s predsjednikom saborskog Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Fuliom Radinom i njegovim zamjenikom Domagojem Hajdukovićem. Kako je za Medijski centar Croatica izjavio predsjednik Gugan, uz razmjenu mišljenja informirat će ih o najvažnijim aktualnim problemima i izazovima s kojima se susreću Hrvati u Mađarskoj.

ZAGREB – Dana 5. travnja 2016. Zvonko Milas, predstojnik Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, održao je sastanak s predstavnicima hrvatske nacionalne manjine iz Republike Srbije, dr. sc. Slavenom Bačićem, predsjednikom Hrvatskoga nacionalnog vijeća Republike Srbije, i Tomislavom Žigmanovim, ravnateljem Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i predsjednikom Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini. G. Bačić i g. Žigmanov informirali su predstojnika Milasa o najvažnijim aktualnim problemima i izazovima s kojima se susreću predstavnici hrvatske manjine. Istaknuli su da Hrvati iz Vojvodine, s obzirom na činjenicu da su tek nedavno stekli manjinski status i da žive u vrlo složenim uvjetima, očekuju posebnu pozornost te još veće zauzimanje i potporu Državnog ureda. Predstojnik Milas dao je potporu njihovim brojnim aktivnostima usmjerenima na razvijanje i očuvanje hrvatske samobitnosti te istaknuo da će u Državnom uredu imati postojanog partnera na kojega se mogu osloniti s punim povjerenjem. Naglasio je da će Državni ured, kao koordinacijsko tijelo i nositelj poslova s hrvatske strane u vezi međuvladina Mješovitog odbora (MMO-a) za zaštitu manjina između Republike Hrvatske i Republike Srbije, od institucija Republike Srbije tražiti punu primjenu potpisanoga međudržavnog sporazuma.

GRADIŠĆE; KOLJNOF – Društvo Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj poziva sve kotrige na generalnu sjednicu u kulturni dom Koljnofa, 29. aprila, u petak, početo od 19 uri. Na dnevnom redu su društveni i financijski izvješćaji o minulom ljetu, otpovidanje peljačtva i izbori novoga predsjedništva DGHU-a. Potom će se diskutirati o plani i mogućnosti Društva u dotičnom ljetu.

GRADIŠĆE; KOLJNOF – Društvo gradišćanskohrvatske mladine u Ugarskoj (DGMU) poziva svoje člane u Koljnof na generalnu sjednicu 29. aprila, u petak, s početkom od 16 uri u mjesni kulturni dom. Kako nam je rekao predsjednik DGMU-a Rajmund Filipović, ovput su dvi važne teme na vidjelu, izbor novoga predsjedništva i odobravanje novoga statuta.

BUDIMPEŠTA, CRIKVENICA – Učenici 3. i 4. razreda budimpeštanske Hrvatske osnovne škole, u pratnji razrednice Dejana Šimon, Monike Režek i odgojiteljice Kristine Kirhoffer, od 25. do 29. travnja 2016. borave u crikveničkoj Školi u prirodi. Riječ je o višegodišnjoj suradnji budimpeštanske Hrvatske škole i zagrebačke Osnovne škole „Ante Kovačić“.

SEGEDIN, VELI LOŠINJ – Hrvatska samouprava grada Segedina i Hrvatsko-mađarska udruga organiziraju kamp hrvatskoga jezika od 23. srpnja do 1. kolovoza 2016., u Velom Lošinju. Planirani je polazak 22. lipnja, putovanje je vlakom i brodom (Segedin – Zagreb – Rijeka – Veli Lošinj). Smještaj: Villa Elizabet, s polupansionom. Podrobnije informacije na tel.: 06 20 322 4422 ili elektroničkom poštom crosze@free-mail.hu.